

Арсенія Андріївна Терзі

Інноваційні форми і методи формування композиційної компетентності майбутніх викладачів хореографії на основі сучасного танцю

УДК 378:37.011.3-051:78.085.3:001.895(045)
DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2024-2.13>

Арсенія Андріївна Терзі
здобувачка третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
ORCID: 0009-0008-1561-0131

Стаття присвячується дослідженню проблематики формування композиційної компетентності майбутніх викладачів-хореографів як постановників у процесі хореографічної підготовки, яка здійснювалася в експериментальному режимі. Визначено й обґрунтовано методи формування композиційної компетентності майбутніх викладачів-хореографів як постановників, що відповідають запровадженню у процес навчання сучасному танцю педагогічним умовам.

Проаналізовано особливості створення композиції на матеріалі сучасної хореографії, зокрема характерні ознаки сучасної хореографії, яка дозволяє розкривати внутрішній світ людини через композиційні експерименти й імпровізації з використанням інноваційних технік, інструментами миттєвого руху.

Обговорюється роль хореографа в контексті його функцій як керівника, педагога та творця-постановника, з особливим акцентом на формування композиційної компетентності.

Вивчення праць, поглядів, методичних рекомендацій мистецтвознавців, хореографів-постановників дало визначення, що необхідним у процесі формування композиційної компетентності є вивчення теорії тілесності руху, навчитися створювати власний авторський рух через природні імпульси, використання інноваційних технологій, освітлення, комп'ютерних технологій у процесі створення хореографічної композиції, експериментування, імпровізації.

Презентовано й обґрунтовано методи формування композиційної компетентності майбутніх викладачів-хореографів як постановників у контексті сучасної хореографії.

Ключові слова: педагогічні умови, методи, майбутній викладач хореографії, хореограф-постановник, методи формування композиційної компетентності майбутнього викладача хореографії.

Постановка проблеми. Мистецтво завжди є надзвичайно актуальним у соціокультурному просторі, зокрема популярнішим і затребуваним стає мистецтво хореографії. Хореографічне мистецтво сприяє творчому самовираженню засобами пластично-рухового інтонування, дозволяє виразити власну індивідуальність через танець, сприяє гармонійному розвитку особистості, а також забезпечує арттерапевтичний ефект як здоров'язбережувальна технологія.

Особливої значущості набуває хореографія в контексті сучасного танцювального мистецтва, оскільки останнє дозволяє розкривати внутрішній світ людини через композиційне експериментування, імпровізації щодо рухового розмаїття, які характеризуються інноваціями та відкритістю до різних стилів, жанрів, форм у часі та просторі. Окрім того, сучасна хореографія дає змогу не тільки відтворювати танцювальні композиції на рівні репродуктивної творчості, а й створювати власні спонтанні етюди, перформанси, постановки, зокрема, імпровізуючи «тут і зараз» з використанням технологій миттєвого руху, інноваційних хореографічних технік через розуміння концепцій сучасної хореографії, синтез різних мистецтв і власний емоційний вираз. Означене надає актуальності проблемі формування композиційної компетентності майбутніх викладачів хореографії, яка забезпечу-

ватиме індивідуальне самовираження у проєкції реалізації авторського стилю під час створення сучасних креативних оригінальних хореографічних постанов. Це, у свою чергу, зумовлює творчий пошук інноваційних підходів і методів створення художньо-інноваційних, переконливо-образних композицій, які чутливо реагують на «еволюцію» людини в мінливому культурному середовищі.

Аналіз актуальних досліджень. Питання розвитку теорії та методики хореографічної підготовки майбутніх викладачів та постановників танцю висвітлено в наукових працях учених, з-поміж яких назвемо Л. Андрощук (2016), Д. Бернандську (2013), О. Бикову (2016), Л. Гавриляк (2019), О. Реброву (2012) та інших. Науковці засвідчують необхідність адаптації здобутих хореографічних знань і умінь до вимог і тенденцій, що швидко змінюються в сучасному танцювальному світі (Бикова, 2016). Учені в галузі хореографії та хореографічної освіти наголошують на впровадженні інноваційних методів, сучасних технологій, як-от використання віртуальної реальності, використання аудіовізуальних та інтерактивних форматів, що є необхідним для вдосконалення фахової підготовки здобувачів, зокрема набуття ними досвіду хореографічно-постановчої діяльності. Вони засвідчують багатофункціональність діяльності хореографа, як керівника, педагога,

організатора, творця-постановника, які проявляються і реалізуються в різних формах і видах діяльності, зокрема й у створенні та постановці хореографічних композицій, плануванні та здійсненні репетиційного процесу, сценічного оформлення композицій тощо.

Відомі педагоги-хореографи М. Грехем, М. Каннінгем, Р. Лабан, О. Нахарін, В. Форсайт пропонують цінні методичні рекомендації щодо створення хореографічних композицій, зокрема виконавські техніки на усвідомленому русі й емоційному виразі через contraction та release. Так, методика М. Каннінгема з фокусуванням на невизначеності рухів і використанні комп'ютерної технології сприяє ідеям танцювальної імпровізації та випадковості (Soreland, 2004). Р. Лабан радить аналіз простору та часу здійснювати через лабанотажію (система нотації рухів людського тіла), що розширює розуміння взаємодії тіла у просторі (Laban, 1920). Означені різноманітні техніки допомагають хореографам-постановникам виражати ідеї й емоції через унікальність рухів у сучасному танці.

Хореографи О. Бігус, Р. Баранов, Т. Винокурова, В. Грек, О. Кебас, О. Маншилін, Х. Шишкарьова, проаналізувавши відеоматеріали, акцентують увагу на важливості усвідомленого руху та власної тілесності танцівників і вважають одним із ключових умінь постановника створення власних хореографічних концепцій і побудову структури композицій (Сучасний танець, 2017).

Незважаючи на окремі науково-методичні доробки щодо хореографічної підготовки майбутніх викладачів як постановників, залишається ще мало дослідженим і не досить розробленим методичний супровід процесу формування відповідних компетентностей у здобувачів.

Метою статі є визначення й обґрунтування форм і методів формування композиційної компетентності майбутніх викладачів-хореографів як постановників на основі сучасної хореографії.

Методологія дослідження. У процесі дослідження були застосовані наукові підходи, зокрема: *інтегральний*, який забезпечує цілісність і синергію взаємодії елементів дослідження; *герменевтичний*, який дозволяє поєднати методичний супровід з інтерпретацією хореографічного образу. Метод узагальнення практики та наукових джерел дозволив визначити комплекс методів, що забезпечують процес формування композиційної компетентності майбутніх викладачів хореографії, особливо в їхній композиційній, постановочній діяльності.

Результати та їх обговорення. Композиційна компетентність майбутніх викладачів-хореографів як постановників формується в мистецько-комунікативному освітньому середовищі. Поняття «композиційна компетентність викладача-хореографа» ми визначаємо як інтегральне динамічне особистісно-фахове утворення, яке забезпечує

здатність фахівця до створення та виконавської реалізації авторської концепції хореографічного твору (Терзі, 2022, с. 149). Формування композиційної компетентності майбутніх викладачів хореографії як постановників доцільно здійснювати на основі міжмистецького синтезу знань, умінь, навичок, уявлень, досвіду з галузей хореографічного, музичного, образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва тощо, через прояв професійно значущих якостей постановника як викладача-хореографа, репетитора, сценариста-режисера.

Структурними компонентами композиційної компетентності майбутніх викладачів хореографії ми визначили інспіраційно-концептуальний, хореографічно-проектувальний, виконавсько-інтерпретаційний і репетиційно-рефлексивний (Терзі, 2022, с. 147). Формування означених компонентів, за концепцією дослідження, реалізується через запровадження в мистецько-освітнє середовище таких педагогічних умов, як: «стимулювання ресурсів створення художньо-образної композиційної концепції хореографічного твору; використання хореографічних інсталяцій і візуалізації архітектоніки композиції; синергійний ефект художньо-інтерпретаційної полікомунікації у процесі експресивного втілення хореографічної композиції; здійснення виконавсько-композиційного моніторингу з метою коригування і вдосконалення хореографічного твору» (Терзі, 2023, с. 56).

Для реалізації означених педагогічних умов було розроблено систему інноваційних і модифікованих методів формування композиційної компетентності майбутніх викладачів-постановників.

Термін «метод» запозичений із західноєвропейських мов (від нім. *methode*, англ. *method*, фр. *Method*) – прийом, спосіб, який зводиться до грецького *metodos* – шлях дослідження, спосіб пізнання практичної діяльності людей, упорядкованої діяльності людей. Метод – «<...> це систематизований спосіб досягнення теоретичного чи практичного результату на основі конкретних принципів пізнання та діяльності, шлях досягнення передбаченої мети» (Бусел, 2005, с. 744).

Реалізація першої педагогічної умови щодо активізації ресурсів створення художньо-образної композиційної концепції хореографічного твору здійснюється за допомогою такого методу, як *метод візуалізації асоціативних вражень (уявлень)*.

Означений метод є спрямованим на формування інспіраційно-концептуального компонента композиційної компетентності. Поняття «візуалізація» визначає процес перетворення накопичених символів, концепцій, ідей на візуальну пластику та хореографічні композиції. Його запровадження передбачає вивчення й аналіз різних джерел інспірації (натхнення), як-от різні види мистецтв, природа, соціальні проблеми людства, власні спо-

стереження, враження, уявлення, емоції та багато інших процесів. Такі інспірації викликають в автора-постановника стан творчого натхнення й естетичного задоволення, що стимулює творчий процес пошуку художньої ідеї, авторського задуму та створення оригінальної концепції хореографічної композиції. Для посилення, пробудження візуалізації асоціативних вражень потрібно увімкнути музику, а особливо звуки природи, як-от: шуми моря, дощу, вітра, коливання дерев тощо.

Означений метод має на меті пробудження уяви, фантазії, активізацію асоціативного мислення через набуття та візуалізацію художніх і «позахудожніх» вражень, уявлень як джерела авторського художнього задуму, створення композиційної концепції, через власне «бачення», уявлення художніх образів, їх трансформацію в хореографічні образи. Застосування означеного методу через візуалізацію ініціює інтеграцію особистісних емоційних переживань, фантазії, художньо-образних уявлень, асоціацій і їх усвідомлення для створення цілісної концепції хореографічної композиції

З метою реалізації наступної умови щодо створення художньо-креативного освітнього середовища вважаємо ефективним використання таких методів, як: *метод використання інсталяцій у процесі проєктування хореографічних постановок, метод композиційно-виконавського експериментування.*

Одним із методів формування композиційної компетентності в контексті педагогічної умови щодо створення художньо-креативного освітнього середовища з метою формування інспіраційно-концептуального та хореографічно-проєктувального компонентів є *метод використання інсталяцій у процесі проєктування хореографічних постановок.*

Термін «інсталяція» походить від латинського слова *installatio*, що означає «встановлення» або «монтаж». Інсталяція є однією з форм сучасного мистецтва, яка використовує об'ємні об'єкти, звук, світло, архітектурні елементи, текстиль, інші матеріали для підсилення художнього враження, створення емоційної атмосфери в певному просторі. Інсталяції можуть бути тимчасовими або постійними; вони часто використовуються для виклику асоціацій, художніх уявлень, встановлення взаємодії із глядачем у художньому або виставковому контексті. У такому контексті інсталяція розглядається як арт-об'єкт, що створює унікальне просторове середовище, яке допомагає здобувачам як майбутнім постановникам здійснювати пошук креативних художніх ідей, проєктувати хореографічні образи, їх взаємодію у просторі і часі, вибудовувати емоційну драматургію своєї майбутньої постановки.

Використання інсталяцій у процесі проєктування хореографічних постановок є методом,

який дозволяє здобувачам як майбутнім постановникам змоделювати майбутню композицію у своїй уяві, розгорнувши хореографічну концепцію у віртуальному просторі й часі, створюючи візуальний монтаж майбутньої композиції. Означений метод допомагає майбутнім постановникам краще уявити сценічне просторове оформлення й емоційну атмосферу, спроєктувати хореографічні образи та драматургію, поглибити розуміння концепції, не лише змоделювати художні образи й атмосферу хореографічної композиції, але й відчувати потік інспіративних вражень, навіювань, що колись їх надихали.

Наступний метод *композиційно-виконавського експериментування* базується на ідеї створення колажу з ескізів, малюнків і розташування виконавців у сценічному просторі. Даний метод дозволяє хореографам-постановникам ефективно експериментувати з рухами, напрямками хореографії, обирати ті, що найкраще виражають основну ідею чи настрої твору.

Особливістю цього методу є його миттєвий характер. Хореограф створює «скелет» хореографічної композиції, яка потім поступово вдосконалюється та доповнюється сюжетними лініями залежно від записаних нотаток. Додатково хореограф, який вибирає кілька варіантів музичного супроводу, отримує можливість експериментувати з різними виразними рухами, що сприяє поглибленому розумінню та вираженню концепції твору. Цей метод дозволяє хореографам ефективно втілювати свої творчі задуми та досягати бажаних художніх результатів у танцювальних виставах.

Наступна педагогічна умова досягнення синергічного ефекту художньо-інтерпретаційної полікомунікації у процесі експресивного втілення хореографічної композиції реалізується за допомогою методів формування композиційної компетентності майбутніх викладачів хореографії, постановників, як-от: *метод експресивно-пластичного втілення, метод "Gaaga".*

Метод експресивно-пластичного втілення у формуванні композиційної компетентності майбутніх викладачів хореографії, постановників сприяє здатності миттєво інтерпретувати ідеї та концепції через рух, що уможливорює швидку та виразну передачу внутрішніх емоційних переживань.

Варто зазначити, що експресивно-пластичне втілення – це процес виразного передавання емоцій, ідей і концепцій через пластику тіла, міміку, динаміку, темп та ритм рухів, а також через використання часу та простору. Шляхом використання різноманітних хореографічних прийомів і технік експресії майбутні постановники навчаються створювати танцювальні композиції, які не лише передають емоційний зміст, але й мають чітку структуру та композиційну цілісність. Через розви-

ток експресивних навичок майбутні постановники навчаються використовувати різноманітні хореографічні засоби для ефективного вираження своїх творчих ідей і концепцій. Вони також опановують досвід впливу на глядачів засобами експресивної передачі емоції.

У модифікованому вигляді метод "Gaaga", запропонований ізраїльським хореографом Охад Нахаріном, спрямований на усвідомлення руху шляхом концентрації уваги на переміщенні уявного предмета у просторі тіла, замість безпосереднього фокусування на самому русі. Це означає, що свідомість спрямована на розуміння тілесності, де кожен рух спонукається думкою про те, куди переміщується цей уявний предмет. Уявним предметом, наприклад, може бути м'ячик для тенісу, склянка з водою, якась комаха. Такий підхід дозволяє розширити виразні можливості хореографа, оскільки він може створювати нові та неочікувані рухи, які виникають з відчуття переміщення у просторі тіла. Використання методу "Gaaga" допомагає збагачувати руховий вираз і поповнювати арсенал хореографічних засобів, що використовуються у творчій діяльності.

Означений метод стимулює майбутнього постановника до активного розвитку творчого мислення та виконавсько-інтерпретаційних навичок. Використання цього методу дозволяє постановникам краще розуміти та відчувати власне тіло, простір. Це допомагає їм розвивати глибоке сприйняття руху та власної фізичної присутності. Окрім того, метод сприяє розкриттю індивідуального танцювального виразу постановника, розвиває його унікальний хореографічний стиль. Він також допомагає постановникам виявляти емоційну глибину власної інтерпретації та майбутнього хореографічного тексту.

Реалізація педагогічної умови щодо здійснення виконавсько-композиційного моніторингу з метою коригування та вдосконалення хореографічного твору передбачає впровадження таких методів: *методу проектування репетиційного процесу, методу ведення рефлексійного щоденника.*

Метод проектування репетиційного процесу хореографічної композиції спрямований на формування репетиційно-рефлексивного компонента щодо реалізації хореографічної композиції. Цей метод включає планування, організацію, розроблення матеріалу, графік проведення репетицій, відтворення й аналіз, коригування й уточнення, а також реалізацію цілісної композиції. Він сприяє розвитку композиційної компетентності постановників, дозволяє їм ефективно втілювати хореографічну ідею та досягати бажаного результату.

Наступний метод – ведення рефлексійного щоденника, передбачає фіксацію результатів спостереження, самоспостереження, оцінювання

й аналізування власних композиційно-репетиційних дій або виступу. Це дозволяє хореографу-постановнику побачити, як виглядає композиція на практиці, та вносити необхідні корективи.

На основі аналізу репетицій вносяться корективи до хореографії, техніки та виконавчої майстерності. Цей процес може включати в себе вдосконалення рухів, зміни в концепції композиції або розташуванні виконавців, а також виправлення будь-яких недоліків у виконанні. Додаткова рефлексія полягає в аналізі відеозаписів, що надає можливість детально розглядати технічне виконання, виразність і композиційну структуру. Постановник формулює свою самооцінку та визначає конкретні етапи для подальшого вдосконалення, визначає завдання на майбутні репетиції.

Важливою частиною методу є групові дискусії, де учасники – майбутні постановники обмінюються досвідом і враженнями, визначають як сильні сторони, так і можливості для вдосконалення композиції.

У результаті систематичного застосування цього методу відбуваються корекція та покращення результату цілісної хореографічної композиції.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, узагальнюємо методи, які необхідні для формування композиційної компетентності майбутніх фахівців на основі сучасної хореографії: *візуалізації асоціативних вражень (уявлень), метод використання інсталяцій у процесі проектування хореографічних постановок, метод композиційно-виконавського експериментування, метод експресивно-пластичного втілення, метод "Gaaga", метод проектування репетиційного процесу, метод ведення рефлексійного щоденника.*

Усі означені методи однаково важливі та досить тісно взаємопов'язані, тому в реальному освітньому процесі повинні реалізуватися в комплексі. Водночас вони не можуть бути реалізовані одразу всі, а мають бути чітко розподілені відповідно до педагогічних умов, які застосовуються поетапно. На кожному етапі можуть бути елементи повтору запроваджуваних на попередньому етапі в межах відповідної умови.

У подальшому дослідженні здійснюється експериментальна перевірка ефективності запроваджених методів відповідно до педагогічних умов і етапів роботи, а отримані результати будуть висвітлені в чергових публікаціях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрощук, Л. (2016). *Наукова діяльність кафедри як аспект професійної підготовки майбутніх учителів хореографії в системі хореографічно-педагогічної освіти*. Київ. Інститут модернізації змісту освіти МОН України, 86. с. 14–21. (Androshchuk, L. (2016). Scientific activities of the department as an aspect of professional training of future dance teachers

in the system of choreographic-pedagogical education. Kyiv. Institute for Modernization of Educational Content, Ministry of Education and Science of Ukraine, 86. Pp. 14–21).

2. Бернадська, Д. (2013). Сучасна хореографія в контексті синтезу мистецтв. *Актуальні питання гуманітарних наук*, № 7, с. 78–86. URL: http://aphn-journal.in.ua/archive/7_2013/10.pdf (Bernadska, D. (2013). *Suchasna khoreohrafiia v konteksti syntezy mystetstv* [Modern choreography in the context of synthesis of arts]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current issues of humanitarian sciences*, 7, 78–86). Retrieved from http://aphn-journal.in.ua/archive/7_2013/10.pdf [in Ukrainian].

3. Бикова, О. (2016). Педагогічні умови розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки. *Молодь і ринок*. (Vykovala, O. (2016). *Pedahohichni umovy rozvytku individualnykh tvorchykh zdbnosteï maibutnykh uchyteliv khoreohrafiï u protsesi fakhovoi pidhotovky* [Pedagogical conditions for the development of individual creative abilities of future teachers of choreography in the process of professional training]. *Molod i rynok – Youth and the market*, 8, 146–150) [in Ukrainian].

4. Бусел В. (ред.) (2005). *Великий тлумачний словник сучасної української мови*, Київ: ВТФ Перун, 2005. 1728 с. (Busel, V. (Ed.). (2005). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy* [A large explanatory dictionary of modern Ukrainian languages]. Kyiv : VTF Perun) [in Ukrainian].

5. Гавриляк, Л. (2019). Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. *ЛОГОΣ. Мистецтво наукової думки*. Вип. 3. С. 70–73. (Havryliak, L. (2019). *Komunikatyvna kompetentnist yak skladova profesiinoï pidhotovky suchasnoho fakhivtsia* [Communicative competence as a component of the professional training of a modern specialist]. *ΛΟΗΟΣ. Mystetstvo naukovoi dumky – ΛΟΗΟΣ. The art of scientific thought*, 3, 70–73) [in Ukrainian].

6. *Педагогічний словник* (2001). (за ред. М. Ярмаченка). Київ : Педагогічна думка (Yarmachenka, M.

(Ed.). (2001). *Pedahohichnyi slovnyk* [Pedagogical dictionary]. Kyiv : Pedahohichna dumka) [in Ukrainian].

7. Реброва, О. (2012). *Методологічні основи педагогічної ментальності*:

8. *Культурологічний та професійний аспекти*: монографія. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова. (Rebrova, O. (2012). *Metodolohichni osnovy pedahohichnoi mentalnosti: Kulturolohichni ta profesiyni aspekty: monohrafiia*. Kyiv: NPU imeni M. P. Drahomanova).

9. *Сучасний танець. Основи теорії і практики* (2017). Навчальний посібник. Київ : Ліра-Київ. 264 с. (Suchasnyi tanets. Osnovy teorii i praktyky : navch posibnyk (2017). [Modern dance. Basics of theory and practice]. Kyiv : Lira-Kyiv) [in Ukrainian].

10. Терзі, А. (2022). Сутність та компонентна структура композиційної компетентності майбутніх викладачів хореографії. *Науковий журнал «Інноваційна педагогіка»*, Видавничий дім «Гельветика». 60, сс. 144–150. (Terzi, A. (2022). *Essence and component structure of compositional competence of future dance teachers*. Scientific journal “Innovative Pedagogy”. Publisher “Helvetika”. Issue 60. 2022. Pp. 144–150).

11. Терзі, А. (2023). *Педагогічні умови формування композиційної компетентності майбутніх викладачів хореографії*. Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених, Івано-Франківськ, ДДПУ ім. Івана Франка. 68, сс. 50–62. (Terzi, A. (2023). *Pedagogical conditions for the formation of compositional competence of future dance teachers*. Scientific collection “Current Issues in Humanities: Interuniversity Collection of Scientific Papers of Young Scientists Ivan Franko Ivano-Frankivsk State Pedagogical University”. Issue 68, pp. 50–62).

12. Laban R. (1920). *Die Welt des Tänzers*, Stuttgart: W. Seifert Verlag.

13. Copeland R. (2004). *Merce Cunningham: the modernizing of modern dance*. New York; London : Routledge,. 304 p. (Copeland, R. (2004). *Merce Cunningham: the modernizing of modern dance*. New York; London : Routledge).

Innovative forms and methods for developing compositional competence of future dance teachers based on contemporary dance

Arsenia Andriivna Terzi

PhD Candidate
South Ukrainian National
Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky
ORCID: 0009-0008-1561-0131

The article is dedicated to the investigation of issues related to the development of compositional competence in future teachers of choreography as choreographers during their choreographic training, which was conducted in an experimental mode. The methods for developing compositional competence in future teachers of choreography as choreographers, aligned with the established pedagogical conditions in the process of teaching contemporary dance, have been identified and substantiated. The features of creating compositions using contemporary choreography materials are analyzed, particularly the distinctive characteristics of contemporary choreography that allow the exploration of the inner world of an individual through compositional experiments and improvisations using innovative techniques and tools for spontaneous movement.

The role of the choreographer is discussed in the context of their functions as a leader, educator, and creative director, with a special emphasis on the development of compositional competence. The study of works, views, and methodological recommendations of art scholars and choreographer-directors has led to the conclusion that essential components in the process of developing compositional competence include the study of the theory of bodily movement, learning to create one's own unique movements through natural impulses, and the use of innovative technologies, lighting, and computer technologies in the process of creating choreographic compositions to experiment and improvise.

The methods for developing compositional competence in future teachers of choreography as choreographers in the context of contemporary choreography are presented and substantiated
Key words: pedagogical conditions, methods, future teacher of choreography, choreographer-director, methods for developing compositional competence of future dance instructor.